

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

A Magyar Köztársaság Legfelsőbb Bírósága Budapesten, a 2011. év október hó 18. napján megtartott nyilvános ülésen meghozta a következő

v é g z é s t :

A testi sértés büntette és más bűncselekmény miatt a terhelt ellen folyamatban volt büntetőügyben a terhelt védője által benyújtott felülvizsgálati indítványt elbírálv a Tatabányai Városi Bíróság 6.B.24/2010/12. számú, valamint a Komárom-Esztergom Megyei Bíróság 2.Bf.571/2010/7. számú ítéletét hatályában fenntartja.

A végzés ellen fellebbezésnek és felülvizsgálatnak nincs helye, s ebben az ügyben sem az indítvány előterjesztője, sem azonos tartalommal más jogosult újabb felülvizsgálati indítványt nem terjeszthet elő.

I n d o k o l á s:

A Tatabányai Városi Bíróság a 2010. november 12. napján kelt 6.B.24/2010/12. számú ítéletével a terheltet bűnösnek mondta ki a Btk. 170. § (1) bekezdésébe ütköző és (2) bekezdése szerint minősülő testi sértés büntetében, valamint a 271. § (1) bekezdésébe ütköző és a (2) bekezdés a) pontja szerint minősülő garázdaság büntetében. Ezért halmazati büntetésül mint különös visszaesőt tíz hónapi börtönbüntetésre és 250.000 forint pénzmellékbüntetése ítélte azzal, hogy a szabadságvesztés végrehajtását három évi próbaidőre felfüggesztette. Emellett rendelkezett a pénzmellékbüntetés átváltoztatásáról, ha azt a terhelt nem fizetné meg, akként, hogy azt ezer forintonként egy-egy napi fogházban letöltendő szabadságvesztésre kell átváltoztatni, és kötelezte a terheltet a bűnügyi költség megfizetésére.

Az ítéletben rögzített tényállás lényege a következő:

2009. augusztus 8-án FD sértett két ismerőseivel és az egyik ismerőse gyermekével egy tónál horgászott. 18 és 19 óra között felhívta az élettársa, K.K.E. azzal, hogy egy játszótéren egy ismeretlen nővel a gyermekek miatt szóváltásba keveredett. A sértett gépkocsijával a játszótérre hajtott, és odalépett az élettársával korábban szóváltásba keveredett Sz.Sz.-hez, és durva, sértő szavakat használva felelősségre vonta. A szintén jelen lévő és ezt halló K.E. felhívta Sz.Sz. élettársát, a terheltet, és beszámolt neki a történetekről.

A terhelt gépkocsival ugyancsak a játszótérhez hajtott, ahonnan azonban a sértett már eltávozott, visszament a horgásztóhoz.

A terhelt kiderítette, hogy hol tartózkodik a sértett, és annak érdekében, hogy bosszút álljon az élettársán esett sérelmen, 20 óra körül három „kigyúrt testalkatú” férfival a tóhoz hajtott. Itt az egyik horgásztól, J.K.-tól megkérdezte, hol horgászik a sértett, és miután a kért felvilágosítást megkapta, a társaival a sértetthez ment. Odaérve ököllel először az orrán, majd a bal szeme alatt erősen megütötte a sértettet, aki ettől a földre zuhant.

Eközben a csattanásra felfigyelő J.K. odaszólt a terheltnek, hogy ne ütlelje a sértettet, mire a terhelt társai közül ketten odaléptek hozzá és közölték vele, hogy amennyiben egy lépést is tesz, leütik őt is és a „kis köcsög” fiát is.

A támadást észlelve többen odagyűltek a sértett köré, majd a jelenlévők egyike kórházba szállította, ahol ellátták sérüléseit.

A sértett a bántalmazás következtében orrcsonttörést és bal szeme zúzott sebzését szenvedte el, sérülései közül az orrcsonttörés gyógytartama nyolc napon túli, tényleges gyógytartama három-négy hét volt.

A terhelt kihívóan közösségellenes, erőszakos magatartása alkalmas volt megbotránkozás és riadalom keltésére.

A bejelentett fellebbezésekre tekintettel a Komárom-Esztergom Megyei Bíróság felülbírált az első fokú határozatot, és azt a 2011. március 10. napján kelt 2.Bf.571/2010/7. számú ítéletével részben megváltoztatva a szabadságvesztés végrehajtásának felfüggesztésére vonatkozó rendelkezést mellőzte, továbbá akként rendelkezett, hogy a pénzmellékbüntetést - meg nem fizetése esetén - helyesen börtönben végrehajtandó szabadságvesztésre kell átváltoztatni.

Emellett az ítéleti tényállást is helyesbítette; pontosította a terhelt korábbi büntetéseivel kapcsolatos adatokat, és

megállapította, hogy a cselekmény elkövetésének ideje helyesen 2009. augusztus 7. napja

A jogerős határozatok ellen a terhelt védője nyújtott be felülvizsgálati indítványt a Be. 416. § (1) bekezdés a) és b) pontjára alapozva. Abban arra hivatkozott, hogy az eljáró bíróságok törvénysértően állapították meg védenca bűnösségét garázdaság büntetében is, illetve a bűncselekmény törvénysértő minősítése miatt törvénysértő büntetést szabtak ki vele szemben.

Az indítványozó szerint a minősítés azért törvénysértő, mert a terhelt cselekménye nem volt kihívóan közösséggellenes, az nem minősült a társadalmi együttélés szabályaival való nyílt szembehelyezkedésnek, antiszociálisnak, a társadalmi felfogással teljes egészében szembenállónak; az egy személy ellen irányult, nem érte el azt a szintet, amely a bűncselekmény megállapíthatóságához szükséges. Megítélése szerint a terhelt indulata - miután a családját ért sérelemmel függött össze - erkölcsileg méltányolható volt.

Ezért arra tett indítványt, hogy a Legfelsőbb Bíróság a megtámadott határozatot változtassa meg, mentse fel a terheltet a garázdaság bünteténél vádja alól, és erre tekintettel a kiszabott büntetés enyhítésével annak végrehajtását függessze fel.

A Legfőbb Ügyészség írásbeli nyilatkozatában a felülvizsgálati indítványt alaptalannak tartotta. Álláspontja szerint a durva, nyilvános bántalmazás és az azt kísérő fellépés a közösségi normák semmibe vételét jelentette, megbotránkoztató volt, és a büntetőjogi üldözéshez szükséges mértékben sértette az együttélési szabályokat. Ezért a megtámadott határozatok hatályban tartására tett indítványt (BF.2554/2011.).

A Legfelsőbb Bíróság nyilvános ülésén a felek indítványait fenntartották.

A terhelt arra hivatkozott, hogy egyedül ment a horgásztóhoz, társai nem voltak, erre figyelemmel pedig a csoportos elkövetés megállapítása is téves.

A Legfelsőbb Bíróság a megtámadott határozatot a Be. 423. §-ának (4) bekezdésére tekintettel az indítványban megjelölt ok alapján, emellett a 416. § (1) bekezdés c) pontjában felsorolt - feltétlen hatályon kívül helyezést eredményező - esetleges eljárási szabálysértésekre figyelemmel vizsgálta felül.

Ennek során nem észlelt az utóbbi rendelkezés szerinti, a Be. 373. §-a (1) bekezdésének I. b) és c) pontjában, valamint II-IV. pontjának valamelyikében meghatározott eljárási szabályszegést.

A Be. 416. § (1) bekezdésének indítványban felhívott a) pontja szerint felülvizsgálati ok, ha a terhelt bűnösségének megállapítására a büntető anyagi jog szabályainak megsértésével került sor, míg a b) pont alapján felülvizsgálatnak van helye, ha a bűncselekmény törvénysértő minősítése miatt törvénysértő büntetést szabott ki a bíróság.

Az eljáró bíróságok megállapították, hogy a terhelt elkövette az ítélet tényállásában rögzített cselekményt, abban való bűnösségét megállapították és a cselekményt egymással alaki halmazatot képező testi sértés büntettének és garázdaság büntettének minősítették; e bűncselekményeket a terhelt egy cselekménye valósította meg.

A felülvizsgálati indítványban az indítványozó nem is hivatkozott olyan büntető anyagi jogszabályra, amelyet az eljáró bíróságok a terhelt bűnösségének megállapítása során megsértettek volna, és nem támadta a védő terhelt bűnösségére levont következtetést sem; valójában a cselekmény minősítését vitatta, amikor azzal érvelt, hogy a terhelt csupán a testi sértés büntettét valósította meg.

Ezért az indítvány a tartalma szerint ténylegesen a Be. 416. § (1) bekezdésének b) pontján alapult, és ezen felülvizsgálati okra figyelemmel vizsgálta felül a Legfelsőbb Bíróság a megtámadott határozatokat.

A felülvizsgálati indítvány nem megalapozott.

A felülvizsgálat rendkívüli jogorvoslat, e jellegére figyelemmel a felülvizsgálati eljárásban a jogerős határozat által megállapított tényállás kötelezően irányadó; a tényállás felülvizsgálati indítványban nem támadható [Be. 423. § (1) bekezdése].

Az idézett eljárási szabályból következően azt, hogy valamely ügyben az anyagi jogi szabályok megsértésével minősítették-e az eljáró bíróságok a bűncselekményt, a Legfelsőbb Bíróság is kizárólag a támadott ügydöntő határozatban rögzített tények alapul vételével vizsgálhatja.

A terhelt a nyilvános ülésen a törvényi tilalom ellenére a tényállás helyességét kifogásolta, amikor azzal ellentétben arra hivatkozott, hogy az elkövetéskor egyedül volt; ezért vonatkozó állításával a Legfelsőbb Bíróság nem foglalkozhatott.

Ami a cselekmény jogi minősítését illeti, a garázdaság törvényi tényállási elemei közül azt, hogy a vád tárgyává tett cselekmény személy elleni erőszakkal valósult meg, még az indítvány sem vitatta.

Az irányadó tényállás alapján a cselekmény emellett - szemben az indítványozó álláspontjával - kihívóan közösségellenes is volt.

A bírói gyakorlat nem zárja ki a garázdaság megállapítását akkor sem, ha az elkövető magatartása nem a közösség, hanem egy meghatározott személy ellen irányult, ahogy akkor sem, ha annak személyes indítéka volt.

A terhelt cselekményét a bosszú motiválta, amely akkor, ha erkölcsileg méltányolható körülmény miatt alakul ki, valóban megkérdőjelezi adott esetben a bűncselekmény súlyosabb minősítésének az alkalmazhatóságát.

Azonban az, hogy a terhelt értesülve a játszótéren történetekről - ahol egyébként a jelenlévők az indítványban írtaktól eltérően egymást fizikailag nem bántalmazták - elhatározta, hogy elégtételt vesz a sértetten, mégpedig úgy, hogy őt bántalmazza, semmiképp sem tekinthető erkölcsileg méltányolhatónak. A védői érvekkel ellentétben - tekintettel arra is, hogy a cselekményt szándékoltnak nyilvános helyen követte el - ez nem más, mint a közösségi normákkal való tudatos szembehelyezkedés. Ez annál inkább leszögezhető, mivel a terhelt nem pillanatnyi indulat hatására cselekedett, hiszen az élettársától szerzett értesülései után nem csupán elhatározta, hogy megtorolja az élettársát ért szóbeli sérelmet, hanem ehhez a sértett tartózkodási helyét is kiderítette és ismeretlenül maradt társait is segítségül hívta.

Ez utóbbi körülmény azt is egyértelművé teszi, hogy a terhelt és társai közösségellenes magatartása különösen kihívó volt. A három erős termetű „kigyúrt” személynek a terhelt melletti demonstratív kiállása a kívülállók számára azt az üzenetet közvetítette, hogy közbeavatkozásuk esetén ők is a sértett sorsára juthatnak. Ezt a terhelt társai közül kettő nyíltan is kifejezésre juttatta, amikor a sértett védelmében szót emelő J.K.-nal közölték, amennyiben egy lépést is tesz, leütik őt is, de még a fiát is.

Akkor, ha a bűncselekmény helyszínén a tettetssel együtt részesként - így akár pszichikai bűnsegédként - három vagy több személy vesz részt az elkövetésben, a cselekmény csoportosan elkövetettként minősül, figyelemmel a Legfelsőbb Bíróság 2/2000 számú Büntető jogegységi döntésére.

Mindezekre figyelemmel a terhelt cselekményét az eljáró bíróságok a testi sértés büntette mellett - miután a szubszidiaritás csupán a garázdaság vétsége esetén zárja ki az alaki halmazat megállapítását - anyagi jogsértés nélkül minősítették garázdaság büntettének is.

Miután a bűncselekmény törvényes minősítése esetén - amennyiben az egyéb büntetőjogi szabályt nem sért - a büntetés a felülvizsgálati eljárásban már nem vizsgálható, a Legfelsőbb Bíróság a megtámadott

határozatokat a Be. 426. §-a alapján hatályukban fenntartotta.

A Legfelsőbb Bíróság határozata elleni fellebbezést a Be. 3. §-ának (4) bekezdése, felülvizsgálatát a Be. 416. § (4) bekezdésének b) pontja kizárja.

Az esetleges újabb indítvánnyal kapcsolatos figyelmeztetés a Be. 416. § (4) bekezdés b) pontján és a 418. § (3) bekezdésén alapul, azzal, hogy az abban szereplő feltételek esetén a Be. 421. § (3) bekezdésére figyelemmel a bíróság az elutasító határozat hozatalát is mellőzheti.

Budapest, 2011. október 18.

Dr. Mészár Róza s. k. a tanács elnöke, Dr. Horváth Ibolya s. k.
előadó bíró, Dr. Belegi József s. k. bíró

A kiadmány hitelével:

bírósági tisztviselő
MTné